

NECROLOG

Prof. univ. dr. med. VIRGILIU NICULESCU

Membru titular al Academiei de Științe Medicale din România
Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România

Ziua de 16 iunie 2014 debutează brusc și brutal pentru toți cei care l-au cunoscut și apreciat pe cel ce a fost mentorul și părintele lor științific: decesul profesorului universitar doctor Virgiliu Niculescu.

Distinsă personalitate a lumii medicale românești, profesorul Virgiliu Niculescu s-a născut în Arad, la 08.01.1939.

Absolvent al liceului „Moise Nicoară” din Arad, în anul 1962 a absolvit Facultatea de Medicină Generală a Institutului de Medicină, în prezent Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara.

Activitatea sa didactică și științifică s-a desfășurat în totalitate în cadrul Catedrei de Anatomie, parcurgând toate treptele ierarhice, ca profesor universitar, începând cu anul 1990.

În perioada 1975 – 1978 a fost șef al Disciplinei de Anatomie – stomatologică. Între 1982 – 1989 a ocupat funcția de șef al Disciplinei de Anatomie – medicină generală. Începând cu anul 1990 și până în 2008 a fost șef al Catedrei de Anatomie și Embriologie. A fost profesor de Anatomie la Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad de la înființarea ei și până în 1996, având un rol major în înființarea învățământului medical din Arad și totodată fiind și primul ei decan. A fost Profesor de Onoare al Universității „Ovidius” din Constanța și Profesor Invitat al Universității „Vasile Goldiș” din Arad. A fost reprezentant al României în toate forurile internaționale de specialitate, științe morfologice în general și anatomice în special.

Timp de peste 20 de ani a făcut parte din Conducerea Universității de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, la început ca prodecan și la sfârșit ca prorector, până în 2004.

A fost Doctor în Medicină din 1972 și pînă în 2009 conducător științific de Doctorat în specialitatea Anatomie, calitate în care a îndrumat 26 doctoranzi. A făcut parte din numeroase Comisii de Doctorat și de promovare în ierarhia didactică în toate Centrele Universitare din România.

A adus pentru prima oară în Centrul și Estul Europei, în România, la Timișoara, două manifestări științifice de prestigiu, respectiv al XI-lea Congres european de Anatomie și al XVII-lea Simpozion Internațional (Mondial) de Științe Morfologice, la ambele având calitatea de președinte. De asemenea, a fost președinte la trei Congrese ale Societății Anatomicilor din România al cărei membru fondator a fost. Timp de peste 10 ani a fost președintele Societății Anatomicilor din România și pînă în prezent Președinte de Onoare.

Tot funcția de Președinte de Onoare a avut-o și în cadrul Uniunii Europene a Anatomicilor. A fost medic primar de anatomie patologică și medicină legală, calitate în care a activat pînă în anul 2005 în cadrul Spitalului Clinic Municipal din Timișoara.

A fost Membru de Onoare al Societății Naționale de Cruce Roșie din România și fost președinte al Filialei Timiș al acesteia.

A fost autor și coautor la peste 100 de monografii, cărți, manuale și cursuri, unele în colaborare interdisciplinară la care a participat cu capitole de anatomie alături de prof. dr. C. Caloghera, prof. dr. G. Crișan și prof. dr. I. Muntean. A elaborat peste 700 de lucrări științifice comunicate și publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate, precum și în volumele de rezumate ale unor manifestări științifice naționale și internaționale.

A participat cu peste 200 de lucrări științifice la numeroase Congrese sau Simpozioane în țară și străinătate.

Din opera sa științifică nu este posibilă evocarea decât a unei părți selectivă, în principalele domenii pe care le-a abordat. Ca preocupări științifice mai importante pot fi menționate studiile morfofuncționale și cu caracter aplicativ ale aparatului locomotor cu aplicații în robotică (în colaborare cu Facultatea de Mecanică), parametrii morfologici ai inimii normale și patologice, vascularizația viscerelor

abdominale asociată variantelor morfologice, teritoriile vasculare ale colonului și tipologia constituțională a arcadelor arteriale paracolice, angioarhitectura și ductoarhitectura unor organe parenchimotoase (plămâni, ficat, rinichi), aspecte ale condriificării în cadrul scheletului fibrocartilagos al traheei, morfogeneza unor formațiuni anatomice (lingula și antilingula mandibulară), variabilitatea morfologică a ramurilor abdominale ale nervului vag, o nouă descriere a tecii vaselor femurale, includerea preparatelor anatomice în mase plastice, studiul structurilor funcționale de rezistență din cadrul arhitecturii neurocraniului și viscerocraniului, care a condus la elaborarea unor noi concepte și noi descrieri, precum și la modificarea și îmbogățirea noimii anatomice în acest domeniu. A inițiat în 1998 primul laborator de plastinare din România, dedicându-și o mare parte cercetării injectării și conservării pieselor anatomice. În acest sens, în 1972 merge ca bursier al Guvernului francez la Paris, efectuând un stagiul de perfecționare – specializare în Anatomie.

În timp a primit: 10 medalii jubiliare și de onoare în țară și străinătate, 4 titluri Doctor Honoris Causa și distincția „The Order of International Fellowship” – For service to medicine – Anglia, 1995;

Teze de Doctorat conduse : 26 din 1994 -2009

Viața personală:

Soția, dna Niculescu Viorica Maria, este profesor de limba română, lector universitar, în prezent pensionară. Fiul, Niculescu Marius Corneliu, este profesor universitar la Departamentul I de Anatomie și Embriologie, medic primar în specialitatea stomatologie generală.

Omul și colegul

Așa cum însuși dânsul s-a exprimat în numeroase ocazii, a căutat să reformeze predarea anatomiei care în viziunea sa nu trebuie să fie doar descriptivă și topografică ci și funcțională, evoluțiv-filogenetică, integrativă, intuitivă, explicativă și mai ales aplicativă.

A ajutat numeroși colegi să-și finalizeze tezele de doctorat și i-a îndrumat atât în activitatea lor de cercetare, cât și în ascensiunea profesională, colegi atât din Timișoara, cât și din alte centre universitare din România.

A încercat, după exemplul său didactic, să formeze generații întregi de cadre didactice în anatomie și embriologie, mândrindu-se întotdeauna cu Disciplina de Anatomie din Timișoara. A fost un bun discipol, evocând în numeroase ocazii pasiunea și pedagogia mentorilor săi, în ceea ce privește anatomia ca disciplină fundamentală, de bază, în formarea studenților ca viitori medici. Dânsul spunea întotdeauna că anatomia este importantă deoarece: „Este mai bine să treci de la cadavru la omul viu, decât de la omul viu la cadavru”, evocând astfel necesitatea învățării încă din primul an a anatomiei.

Reperul major după care un dascal poate fi „judecat” a fost și rămâne stima studenților săi. În cazul Domnului profesor putem spune că stima aceasta a depășit cu mult ceea ce înseamnă prețuirea dascălului. Ani de zile dânsul a fost pe primul loc în preferințele studenților în cadrul chestionarelor date de UMFVBT. Chiar în urmă cu 2 săptămâni ultima sa generație de studenți a venit să ceară numărul de telefon al dânsului pentru a le ține ultimul curs festiv. Din păcate, nu se mai poate.

O să ne lipsească multora dintre noi, nu numai anomiști, jovialitatea dânsului și râsul adolescentin, care ne-au dat o stare de bine încă și acum, după ieșirea la pensie, când venea la noi în vizită. Implicarea sa în organizarea ultimului Congres de Anatomie ținut anul trecut la Timișoara, arată dorința de continuitate în domeniu, fapt susținut și de lucrări încă nepublicate, chiar în acest an.

Întotdeauna îi plăcea să spună doctoranzilor care își susțineau teza de doctorat că ei sunt la început, la decolare, și dânsul la aterizare, referindu-se nu numai la pensionare, dar și afișând o oboseală fizică evidentă. Nu se plângea însă niciodată de nimic, fiind un adevărat „leu al Anatomiei românești”, așa cum l-a denumit dnul conf Păduraru de la Iași, evocând prin aceasta nu numai statura dânsului și forța fizică, dar și cea intelectuală.

Dnul prof. Virgiliu Niculescu, care acum nu mai este fizic printre noi, ne va însoți mereu prin spiritul său, așa cum l-au cunoscut toți: un intelectual de prestigiu, făcându-ne să fim mândri că am beneficiat de prezența și ajutorul unei asemenea personalități.

Prin dispariția prof. Virgiliu Niculescu Școala Românească de Anatomie a pierdut unul din marii săi slujitori, un mare mentor și un părinte științific remarcabil.

Va rămâne un creator de școală, un model de profesor, atât pentru studenți cât și pentru colegi.

Suntem convinși că amintirea sa frumoasă va rămâne în cartea de aur a Anatomiei românești, în sufletul colegilor și studenților săi.

Dumnezeu să vă odihnească în pace, Domn` Profesor!